

Ivan Ouhel

Malíř, kreslíř a grafik Ivan Ouhel se narodil 18. února 1945 v Ostravě. V roce 1962 začal navštěvovat kurzy výtvarné výchovy v Ústředním domě železničářů v Praze, vedené profesorem Čechem, v letech 1963 až 1968 studoval večerně na Střední odborné škole výtvarné v Praze (s dvouletým přerušením základní vojenskou službou), v letech 1968 až 1974 v ateliéru figurální malby prof. Karla Součka na Akademii výtvarných umění v Praze. Je zakládajícím členem volného seskupení 12/15 Pozdě, ale přece v Praze a výtvarného odboru obnovené Umělecké besedy v Praze. Samostatně vystavuje od r. 1975 (ČR, Bulharsko, Itálie, Rakousko), kolektivních výstav se účastní od r. 1976 (ČR, Finsko, Francie, Indie, Itálie, Německo, Nizozemí a USA). V r. 1988 získal na IX. Mezinárodním bienále malby v Košicích cenu Ex aqueo. Svými díly je zastoupen v prestižních veřejných a soukromých sbírkách v ČR a zahraničí. Žije a pracuje v Praze.



„Umění je tvoření, které nenabízí žádné záruky. Umělec je člověk, který vstupuje do prostoru, a nemůže vědět, jakým zázrakem se zvedá pevná půda, aby podpírala jeho nohy.“

MICHEL SEUPHOR

Bylo jednou řečeno, že každý člověk je úplným světem, plným překvapivých potencialit. Pro člověka, který se liší od jiných tím, že svému vnitřnímu světu dává zhmotněnou tvář na malířském plátně, nabývá tento postřeh významu naprosto bytostního. Autentický tvůrce se nikdy nepohybuje jinde než na této nelehké cestě k sebeobjevování a následnému čerpání „panenského materiálu“ vlastních pocitů, poznatků a reflexí nad tím, co mu život přináší. Proces, kterým se hmota a vnitřní neznámo sjednocují v obrazové ploše, se koná na křehké úrovni, nemusí být pochopen a nevede k žádným jednoduchým řešením.

Na takovou cestu se vydává už řadu let malíř Ivan Ouhel. Jeho výtvarná řeč jako by se znovu a znovu obracela k prvotnímu východisku onoho okamžiku, kdy pozorovaný vjem si říká o promítání do konkrétní podoby. Jeho obrazy promlouvají k divákovi způsobem, který je zároveň hluboce osobní a vznešeně univerzální. Každá nová Ouhelova malba nebo kresba je proto zrozena ve šťastné (byť těžce vydolované) oprostěnosti od předem daných postupů a koncepcí; mluví čerstvým hlasem, který neuznává nic jiného než přirozenou, často přehlédnutou důležitost přítomné chvíle. Jen plnohodnotným uznáním této pomíjivé přítomnosti je totiž možno si uvědomit časové posloupnosti, které Ouhelova díla v sobě nesou. Jak napsal italský básník Cesare Pavese: „Nevzpomínáme si na dny, ale na chvíle.“

I když Ivan Ouhel bývá řazen do volného rámce české krajinařské tradice, je nutno zdůraznit, že tematická aréna jeho abstrahující tvorby daleko přesahuje tuto výtvarnou oblast. Pro něj je vlastně motiv krajiny bránou kamsi dovnitř, do sfér toho, co zemský povrch (ale i vnějšek těla) skrývá. Zde se odehrává bohatá, zdánlivě neomezená

souhra tvaru a barvy, která podává intuitivní zprávu o tom, co prostupuje vším: rezonance a rytmy samotného života. Jestli paměť je to, co nám umožňuje překročit danosti místa a času, Ouhelovy obrazy obdobným způsobem představují průlom do prožívání dimenze neviditelných, ale všudypřítomných energií naší existence. Tato vlastnost Ouhelova projevu organicky propojuje celé jeho dílo, stojí u zrodu nejskromnějších a nejsublimovanějších námětů, proudí jeho nejmonumentálnějšími plátnem stejnou silou jako jeho nejdrobnější kresbou.

Charakteristicky dynamická kompozice Ouhelových obrazů není však svévolným jevem: vysvobozené vizuální prvky naopak spojuje silná zákonitost, která překlenuje obrazový prostor a tvoří jeho složité základy. Autor či spíše pomyslné oko autorovy mysli zde slouží jako tušené ohnisko, těžiště, které dovoluje fluidní souvztažnost forem, ale nikdy nepřipustí, aby se vytratilo napětí, které obdaruje tyto formy samostatným působením. Specifický vjem, který dává vzniknout jednotlivým Ouhelovým obrazům, se nevytratí při posunu do výtvarné podoby. Polyfonickým složením se naopak zesiluje do naléhavější, jasnější roviny. Tak jako komunikační uzavřenost osobního diáře má schopnost obecnějšího a závaznějšího lidského oslovení než kterékoliv otevřené veřejné prohlášení, Ouhel nám předkládá introspektivní sdělení – diář beze slov, který nás ve své uzavřenosti oslovuje „z duše do duše“ o nestálém a neustálém procesu, jímž si člověk vymezuje topografii času.

Je-li pravda, že není hmota bez energie, není lidská mysl bez odpočinku. Z tohoto bodu odpočinku se právě vyvíjí tichá zkušenost Ivana Ouhela.

Richard Drury





Očekávání, 1996, 3. část triptychu, olej na plátně, 145 x 140 cm